

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247809

การคุ้มครองปะการัง : ศึกษามาตรการทางอาญาในการคุ้มครอง
และการควบคุมการใช้ประโยชน์จากปะการัง

PROTECTION OF CORAL REEFS : THE STUDY OF CRIMINAL MEASURES
TO PROTECT AND CONTROL THE USE OF CORAL

นิธิภัทร์ สถาปนสุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยวังน้อย

พ.ศ. 2554

60025219A

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

247809

การคุ้มครองปะการัง: ศึกษามาตรการทางอาญาในการคุ้มครอง
และการควบคุมการใช้ประโยชน์จากปะการัง

นิธภัทร สถาปนสุต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2554

Protection of coral reefs: The study of criminal measures.

To protect and control the use of coral

NITIPAT STAPANASUT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School, Dhurakij Pundit University

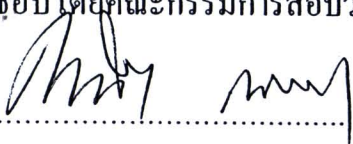
2011

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

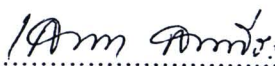
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การคุ้มครองปะการัง : ศึกษามาตรการทางอาญาในการคุ้มครอง
และการควบคุมการใช้ประโยชน์จากปะการัง

เสนอโดย นิธิภัทร์ สถาปนสุด
สาขาวิชา นิติศาสตร์ หมวดวิชา กฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล
ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.คณิต วน นคร)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ วงศ์บัณฑิต)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เสาวภา สวัสดิ์พีระ)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิดา จิตรน้อมรัตน์)

วันที่ 20 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2554

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การคุ้มครองปะการัง : ศึกษามาตรการทางอาญาในการคุ้มครองและการควบคุมการใช้ประโยชน์จากปะการัง
ชื่อผู้เขียน	นายนิธิภัทร์ สถาปนสุต
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

247809

การศึกษาในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาและวิเคราะห์ถึงมาตรการทางกฎหมายอาญา และอำนาจหน้าที่ขององค์กรที่มีความเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและการควบคุมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปะการังในประเทศไทย ตลอดจนเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายที่มีจุดประสงค์ด้านการคุ้มครองและการควบคุมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปะการังของประเทศไทย

ผลจากการศึกษาพบว่าในปัจจุบันทรัพยากรปะการังนั้นกำลังได้รับผลกระทบกระเทือนอย่างมากจากการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ ทั้งกิจกรรมการท่องเที่ยว การลักลอบทำประมงปะการังเพื่อการค้าในเชิงธุรกิจ แม้กฎหมายที่ใช้บังคับเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและควบคุมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปะการังที่มีอยู่หลายฉบับนั้นจะมีผลบังคับใช้ แต่ในความเป็นจริงแล้วแนวนโยบายในการคุ้มครองและควบคุมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปะการังดังกล่าวก็ยังไม่ประสบความสำเร็จตามเจตนารมณ์ของการตรากฎหมายเท่าใดนัก พบเห็นได้จากการลักลอบกระทำ ความผิดตามกฎหมายต่างๆที่มุ่งคุ้มครองและควบคุมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปะการัง

ทั้งนี้เนื่องจากแนวนโยบายของกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองและควบคุมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปะการังตลอดจนบทลงโทษทางอาญาที่มีอยู่ในปัจจุบัน นั้นมีแนวนโยบายที่เคร่งครัดต่อการอนุรักษ์และกำหนดข้อห้ามมิให้กระทำที่มีมากจนเกินไป อันทำให้ภาคเอกชนไม่สามารถเข้าไปใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปะการังในกิจกรรมบางประเภทได้ นอกจากนั้นแม้กฎหมายฉบับต่างๆจะได้กำหนดลักษณะของการกระทำความผิดที่มีโทษทางอาญาเอาไว้อย่างชัดเจน แต่โทษทางอาญาที่กำหนดไว้นั้นก็มิได้มีความรุนแรงและเหมาะสมเพียงพอที่จะข่มขู่ยับยั้งผู้กระทำความผิด หรือทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวและไม่กล้าที่จะกระทำความผิด

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความเห็นว่าแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในลักษณะดังกล่าวคงไม่มีความเหมาะสมอีกต่อไป จึงได้เสนอแนะให้มีการปรับปรุง

217809

เปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐด้านการคุ้มครองและควบคุมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปะการัง
เสียใหม่ โดยเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปะการังได้มากยิ่งขึ้น
ท่าภายใต้การควบคุมโดยกฎหมายที่มีกระบวนการขั้นตอน หลักเกณฑ์ วิธีการที่เป็นไปตามหลัก
วิชาการ และกำหนดโทษทางอาญาที่เหมาะสมต่อผู้ฝ่าฝืน เพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกิด
ความเกรงกลัวไม่กล้าที่จะกระทำความผิด หรือไม่กระทำความผิดซ้ำอีก ตามวัตถุประสงค์ของ
ทฤษฎีการลงโทษเพื่อป้องปราม (Deterrence) รวมถึงส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมใน
การกำหนดทิศทางของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนและทันต่อยุคสมัย

Thesis Title	Protection of coral reefs: The study of criminal measures. To protect and control the use of coral
Author	Mr. NITIPAT STAPANASUT
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Surasak Likasitwatanakul
Department	Department of Law
Academic Year	2010

ABSTRACT

247809

This research aims to study and analyze criminal measures and competence of organizations related to control and protection of coral resources utilization in Thailand as well as recommend amendment of law involving to this topic.

The result shows that coral resources utilization of human, either in tourism or illegal commercial fishery is the great impact of current coral resources situation. Although there are several effective laws aimed to protect and control coral resources utilization, such policy guidelines are unsuccessful and discord with the spirit of law. The evidence of this fact is exhibited by several current illegal actions that against the laws regarding protection and control of coral resources utilization.

Nevertheless, all existing laws and criminal penalty regarding coral resources control and protection are too strict and prohibited therefore private sectors are incapable to utilize coral resources in some activities. Although, most laws determine the types of criminal penalty obviously however such criminal penalty is not proper and violent enough to threaten and restrain offenders or even unable to make them fear to violate such laws again.

With this problem, the researcher considers such policy on conservation of natural resources as insufficient and inappropriate to apply anymore as well as proposes Thai government to amend this policy by providing private sector an opportunity to utilize coral resources increasingly. However, this utilization shall be under the rule of law consisted of proper procedure, criteria and method according to theory. Moreover, there shall be violent and suitable criminal penalty determination in order to alarm offender not to commit or repeat such offend

247809

according to the objective of Deterrence Theory as well as promoting private sector to participate in orienting the direction of sustainable and modern conservation of natural resources.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องด้วยความกรุณาของท่านรองศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล ที่กรุณารับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และให้คำแนะนำตลอดจนความคิดอันเป็นประโยชน์ต่อการเขียนวิทยานิพนธ์ตลอดมา รวมทั้งได้สละเวลาตรวจวิทยานิพนธ์และแก้ไขตั้งแต่ต้นจนแล้วเสร็จ ซึ่งผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ณ นคร ที่กรุณารับเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้แรงจูงใจและชี้แนะหลักเกณฑ์ที่สำคัญในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมถึงศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ วงศ์บัณฑิต และอาจารย์ ดร.เสาวภา สวัสดิ์พีระ ที่กรุณาสละเวลารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้คำแนะนำพร้อมทั้งตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทความรู้ ให้คำแนะนำแก่ผู้เขียนตลอดระยะเวลาที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษาวิชานิติศาสตร์นี้

สุดท้ายนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ของผู้เขียนที่ให้การสนับสนุนผู้เขียนในทุกประการรวมทั้งเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างดียิ่ง โดยตลอดมา คุณหญิงที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้เขียนจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี พี่หนูอาญา 49 ที่คอยสอบถามให้คำปรึกษาแก่ผู้เขียนตลอดมา และทุกท่านที่มีส่วนในการให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เขียนที่ได้เอื้อนามมา หวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีคุณประโยชน์ในการศึกษาวิชานิติศาสตร์ต่อไป ซึ่งผู้เขียนขอบเป็นกตเวทิตาคุณแด่คุณบิดา มารดา บุรพจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ผู้เขียนได้ประสบความสำเร็จในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยปณิธานที่มุ่งมั่นและตั้งใจ

นิธภัทร์ สถาปนสุต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ซ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	4
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	4
1.4 ขอบเขตการศึกษา.....	5
1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2. แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและการควบคุมการใช้ประโยชน์	
จากทรัพยากรปะการัง.....	6
2.1 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและการควบคุมการใช้ประโยชน์	
จากทรัพยากรปะการัง.....	6
2.1.1 แนวความคิดในเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์	
ทรัพยากรธรรมชาติ.....	6
2.1.2 แนวความคิดในเรื่องการพัฒนาแบบยั่งยืน.....	11
2.1.3 แนวความคิดในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.....	14
2.1.4 แนวความคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	16
2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง	
และการควบคุมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปะการัง.....	19
2.2.1 แนวความคิดที่เกี่ยวกับการกำหนดให้การกระทำเป็นความผิดอาญา	
(Criminalization).....	19
2.2.2 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพการบังคับใช้กฎหมาย.....	40

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.2.3 แนวความคิดด้านการนำเอาวิธีการเพื่อความปลอดภัยมาใช้แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ.....	47
2.3 มาตรฐานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและการควบคุมการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรปะการัง.....	51
2.3.1 อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดของพืชป่าและสัตว์ป่า ที่ใกล้จะสูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora: CITES).....	52
2.3.2 อนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเล (Convention on the Law of the Sea).....	60
3 กฎหมายต่างประเทศที่มีความเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและการควบคุมการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรปะการัง.....	70
3.1 กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองและการควบคุมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปะการัง ของประเทศสิงคโปร์.....	70
3.2 กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองและการควบคุมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปะการัง ของประเทศอินโดนีเซีย.....	75
3.3 กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองและการควบคุมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปะการัง ของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	78
3.4 กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองและการควบคุมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปะการัง ของประเทศออสเตรเลีย.....	85
4. มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองและการควบคุมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ปะการังในประเทศไทย.....	90
4.1 การดำเนินงานของรัฐด้านการคุ้มครองและการควบคุมการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรปะการังในประเทศไทย.....	90
4.1.1 แนวนโยบายและแผนการดำเนินงานของรัฐด้านการคุ้มครองและการควบคุม การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปะการัง.....	90
4.1.2 องค์การภาครัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองและการควบคุมการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรปะการัง.....	100

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2 มาตรการทางกฎหมายอาญาที่ใช้ในการคุ้มครองและการควบคุมการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรปะการังในประเทศไทย.....	119
4.2.1 มาตรการทางกฎหมายที่ใช้ในการคุ้มครองทรัพยากรปะการัง.....	120
4.2.2 มาตรการทางกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการใช้ประโยชน์ของ ทรัพยากรปะการัง.....	141
5. บทวิเคราะห์นโยบายทางกฎหมายอาญาและการดำเนินการด้านการคุ้มครองและ การควบคุมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปะการังของประเทศไทยและการแก้ไขปัญหา... 151	
5.1 ปัญหาเกี่ยวกับแนวนโยบายทางกฎหมายและการดำเนินการคุ้มครองและการควบคุม การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปะการังในปัจจุบันของประเทศไทย.....	151
5.1.1 ปัญหาด้านนโยบายเกี่ยวกับการห้ามเอกชนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปะการัง..	152
5.1.2 ปัญหาด้านการทุจริตคอร์รัปชันจากกระบวนการคุ้มครองและควบคุม การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปะการัง.....	161
5.2 มาตรการทางอาญาในการแก้ไขปัญหาการดำเนินการด้านการคุ้มครองและการควบคุม การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปะการัง.....	163
5.2.1 การปรับปรุงนโยบายทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการห้ามเอกชนใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรปะการัง.....	164
5.2.2 การกำหนดมาตรการทางกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับการกำหนดความผิด และการลงโทษในการคุ้มครองและการควบคุมการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรปะการัง	167
5.2.3 การกำหนดบทบาทขององค์กรภาคเอกชนในการดำเนินงานด้านการคุ้มครอง และการควบคุมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปะการัง.....	173
6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	176
6.1 บทสรุป.....	176
6.2 ข้อเสนอแนะ.....	178
บรรณานุกรม.....	184
ประวัติผู้เขียน.....	195